

L'Uruguai, una democràcia condicionada

Les eleccions obren un futur dubtós

Ernest UDINA

Les eleccions de diumenge passat al petit país de l'Uruguai, de només dos milions i mig d'habitants, han trencat la dinàmica de la dictadura militar d'onze anys, en un país de consolidada tradició democràtica, si bé sovint amb durs períodes de totalitarisme.

Les eleccions uruguïnes, però, tenen també la marca negativa: no tant pel triomf del candidat més protegit pels militars, Julio Sanguinetti, del Partido Colorado, sinó per les condicions prèvies imposades pels militars al desenvolupament democràtic que s'iniciarà formalment el primer de gener. Hi ha en particular dues condicions que marquen el nou procés democràtic: el Consell de Seguretat Nacional, una espècie de supergovern no executiu en què han de participar civils i militars, i el control militar dels nomenaments de caps de les forces armades fins el mes de març de 1986.

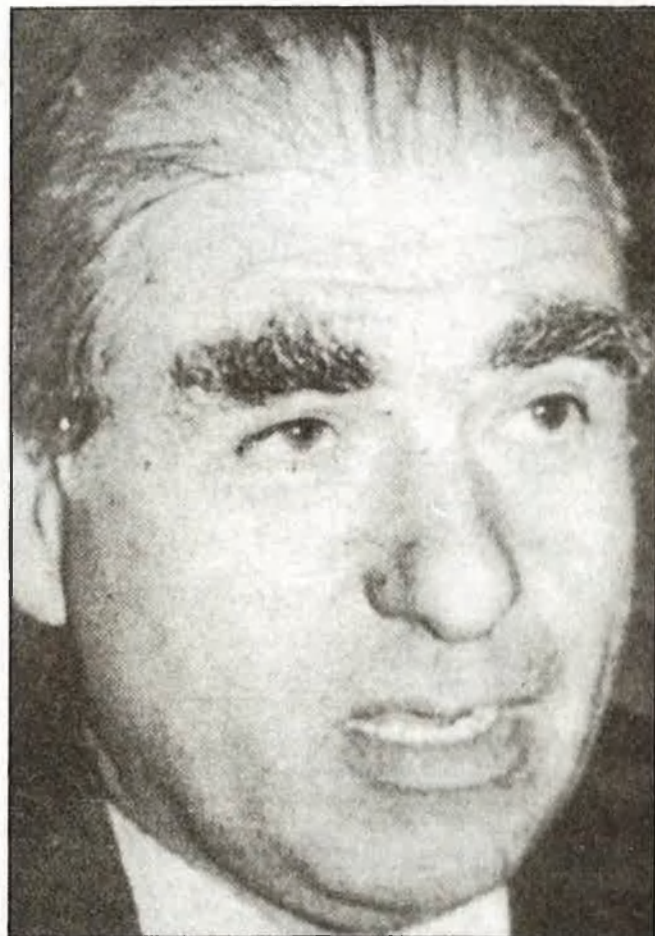
Els militars de l'Uruguai han volgut combatre la seua impopularitat i la por a possibles semblances al cas dels militars argentins, a base de condicionar una democràcia que té, ara com ara, un futur ben espès.

La por a nous colps mili-

tars que recorden aquest negre període d'onze anys ha estat decisiva a l'hora d'emetre un vot majoritari, per damunt del 30 %, en favor del Partido Colorado, el líder del qual, Sanguinetti, ha encapçalat un llarg procés de negociació amb els militars per tal que aquests deleguessin el poder en els civils. Des d'aquest punt de vista, hom podria parlar de la falsedat del triomf de Sanguinetti. Més encara quan tots els sondeigs electorals de fa mesos donaven com a segur guanyador el líder del Partido Blanco, vetat electoralment i empresonat pels militars, Wilson Ferreira Aldunate.

En el mateix cas hi ha Liber Seregni, bé que alliberat de la presó el passat mes de març, el qual no ha pogut encapçalar la coalició d'esquerres Frente Amplio. I també el secretari general del Partit Comunista, com encara hi ha uns set-cents detinguts polítics, entre els quals, l'ex-líder dels guerrillers urbans *tupamaros*, Raúl Sendic.

És evident que totes aquestes realitats anuncien més dubtes que claredats sobre el futur de la nova democràcia uruguïana. Però també és evident que l'alegria popular pel retorn al vot i l'acció dels militars perquè no se'ls demani

Julio María Sanguinetti, vencedor en les eleccions

/ Arxiu

comptes pel la destrucció econòmica del país —especialitat que també acompliren els dictadors militars argentins i continuen acomplint els xilens— fan ressorgir l'esperança sobre la consolidació d'un procés que, de moment, encara és més fort al carrer que no pas en les noves estructures institucionals.

El punt més important de les eleccions d'Uruguai no és potser la positiva evolució interna del país, si la comparem amb la imparable evolució palesa de fa alguns anys al Brasil, fa dos anys a Argentina i més recentment amb la lluita popular que, amb nivells ben diferents, duen a terme les oposicions xilena i paraguaina, en els dos països encara castigats per dictadures, sense suport

popular, però que es resisteixen a morir.

Resta encara la incògnita de com evolucionarà la situació boliviana, en el país llatinoamericà més expert en colps militars. Però el procés democràtic sembla ja irremeiable en tots aquests països, malgrat la immensa dificultat que representa la consolidació d'aquestes democràcies; en un estat de crisi econòmica i de deute extern, de què són principals responsables els equips militars que, amb el suport d'Estats Units, han emborronat en la darrera dècada un futur que, per recursos naturals i per tradicions plurals productives de cada país, semblava ben assegurat pel que fa al progressiu benestar de les poblacions llatinoamericanes.